

Česká republika

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát-oblastní pracoviště Brno

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Archlebov, okres Hodonín

Adresa: 696 33 Archlebov 357

Identifikátor školy: 600 115 852

Termín konání orientační inspekce: 22. - 24. leden 2003

Čj.:	124 014/2003-5175
Signatura:	ol7cw104

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Archlebov, okres Hodonín (dále jen ZŠ) je úplná základní škola (cílová kapacita 270 žáků). Je zřízena Obcí Archlebov, 696 33 Archlebov 2. Ve školním roce 2003/2003 jsou v 10 třídách vzdělávání 154 žáci. Výuka je ve všech třídách realizována podle vzdělávacího programu Základní škola, č.j. 16847/96-2.

S účinností k 1. 1. 2003 se stala základní škola příspěvkovou organizací. Sdružuje školní družinu (cílová kapacita 25 žáků) a školní jídelnu (cílová kapacita 200 jídel), které jsou umístěny v budově školy. Odloučeným pracovištěm školy je třída ZŠ v obci Věteřov, kde jsou společně vyučováni žáci prvního a druhého ročníku, MŠ v Archlebově, Věteřově a v Dražůvkách. Škole byla udělena v souladu s platnou legislativou pro školní rok 2002/2003 výjimka MŠMT ČR z počtu žáků.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a sledovanému průběhu vzdělávání a výchovy
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a sledovanému průběhu vzdělávání a výchovy
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy na 1. stupni základní školy (v předmětech český jazyk, matematika, prvouka, přírodověda, vlastivěda, hudební výchova, pracovní činnosti)
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy na 2. stupni základní školy (v předmětech matematika, přírodopis, pracovní činnosti, jazyk český, jazyk anglický, dějepis, rodinná výchova, hudební výchova)

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM A SLEDOVANÉMU PRŮBĚHU VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Kontrolou personální dokumentace u pedagogů, v jejichž hodinách proběhly hospitace, bylo zjištěno, že všichni splňují odbornou a pedagogickou způsobilost. Tato skutečnost měla pozitivní vliv na celkovou kvalitu výuky. Přidělené třídnictví a výše jednotlivých úvazků učitelů stanovilo vedení školy vzhledem k výuce efektivním způsobem. Výchovná poradkyně si své úkoly rozdělila s vyučující, která dokončuje kvalifikační studium pro funkci výchovného poradce a tuto plně převezme v příštím školním roce. Nastávající výchovná poradkyně se velmi citlivě věnuje integrovaným žákům a žákům se specifickými poruchami učení. Dosavadní výchovná poradkyně pečlivě pracuje, kromě jiného, s vycházejícími žáky.

Začínající učitelce pomáhá uvádějící učitelka, která má ve své pracovní náplni stanoveny konkrétní metodické úkoly. Výběr uvádějící učitelky byl promyšlený. Metodická sdružení a předmětové komise nejsou z důvodu nízkého počtu pedagogických pracovníků stanoveny. Aktuální problémy a úkoly se řeší společně se všemi pedagogy. Provozní porady a pedagogické rady se konají pravidelně. Kontrolní činnost povinné dokumentace je funkční, hospitační činnost je minimální.

Vzhledem k vysokému průměrnému věku pedagogických pracovníků bude potřeba do budoucna doplnit pedagogický sbor o vyučující s odbornou a pedagogickou způsobilostí

pro 1. stupeň, dále pro cizí jazyky a matematiku. Ředitel školy má vypracován plán personálního rozvoje pedagogických pracovníků, z něhož je zřejmé, že si tyto skutečnosti plně uvědomuje.

Do dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků se průběžně zapojuje pouze část pedagogického sboru. Z hlediska dlouhodobých cílů je vzdělávání zaměřeno na oblast výuky anglického jazyka, informačních technologií, výchovného poradenství a dějepisu. Předávání zkušeností ze seminářů a jiných akcí je kolegům aktuálně zabezpečeno.

Kriteria pro poskytování osobního ohodnocení a mimořádných odměn nejsou zpracovány.

Kompetence všech pracovníků jsou vymezeny organizačním řádem školy. Vnitřní řád školy je stručný, obsahuje povinnosti a práva žáků a pracovníků školy. Povinná dokumentace školy je vedena v souladu s právními předpisy. Právní norma nebyla dodržena v případě stanovení 30-ti minutové polední přestávky u žáků 2. stupně ZŠ. Vzhledem ke změně právní formy školy a připojení mateřských škol k základní škole od ledna roku 2003 nejsou dokončeny úkoly, které z této změny vyplývají. Informační systém uvnitř školy je funkční a operativní.

Na velmi dobré úrovni je spolupráce se zřizovatelem, který se snaží školu podporovat a v rámci možností vychází vstříc jejím požadavkům. Méně fungující je spolupráce s rodiči a širokou veřejností. Rada školy není zřízena.

Personální podmínky mají celkově velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM A SLEDOVANÉMU PRŮBĚHU VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Hlavní budova školy je umístěna na velmi klidném místě mimo hlavní komunikaci a v pěkném prostředí. Žáci a učitelé mají pro výuku, zájmovou i mimoškolní činnost, stejně tak pro tělesnou výchovu a pracovní činnosti vhodné prostory. Učební prostředí kmenových tříd, odborná učebna výpočetní techniky, tělocvična a společné prostory byly velmi čisté a upravené. Škola byla vyzdobena pěknými výtvarnými pracemi žáků, ve vestavěných a prosklených skříních na chodbách byly umístěny demonstrační učební pomůcky, které zvyšovaly podnětnost výuky. Ve škole se však nachází i nežádoucí zákoutí a „skladiště“, ve kterých je uložen nepotřebný nábytek. Z hlediska bezpečnosti a psychohygieny nejsou tato místa vhodná. Jen malá část učitelů má k dispozici kabinet k uskladnění učebních pomůcek, odborné učebna je pouze jedna. Sborovna je místo, sloužící především k rozvoji vzájemné komunikace, přenosu důležitých informací jednak o provozu školy, jednak o průběhu a výsledcích vzdělávání jednotlivých žáků.

K naplňování vzdělávacích a výchovných cílů učitelům napomáhá dostatek funkční audiovizuální a didaktické techniky, která je pro každého z nich dostupná. Učební pomůcky se sice průběžně doplňují dle finančních možností, jsou však značně opotřebované a je jich vzhledem k potřebám výuky málo. Žáci používají platné učebnice, které tvoří většinou ucelenou řadu v oblasti povinných předmětů a jsou pro zvolený vzdělávací program vhodné.

Materiální zdroje, které slouží pro potřebu učení, škola využívá, až na výjimku, velmi dobře. Výjimkou je detašované pracoviště ZŠ ve Věteřově, kde se v odděleních vyučuje pouze deset žáků (první a druhý ročník). Výhodou je, že žáci nemusí dojíždět do Archlebova, a že zastupitelstvo obce Věteřov se snaží tuto třídu zachovat a tak vyhovět požadavku rodičů. Nevýhodou je však skutečnost, že materiálně-technické podmínky vhodné nejsou. Ve třídě,

kteřá je i vzhledem k mimořádně nízkému počtu žáků malá, chybí umývadlo a tekoucí voda. Učební pomůcky jsou většinou staršího data, k jejich uskladnění je třeba obecní knihovny. Tu mohou žáci účelně využívat. Žáci jsou však po dobu dvou let poněkud izolovaní a ve třetím roce školní docházky se teprve učí zvykat si na větší kolektiv dětí a zcela jiný školní režim.

Materiálně-technické podmínky mají celkově průměrnou úroveň.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY V ZÁKLADNÍ ŠKOLE

Realizace vzdělávacích programů

Žáci jsou ve všech třídách vyučováni podle vzdělávacího programu Základní škola č.j. 16847/96-2.

Výuka sledovaných předmětů probíhala v souladu s platnými učebními dokumenty. Časová dotace hodin odpovídala schválenému učebnímu plánu.

Povinná dokumentace je v základní škole řádně vedena a průkazně zachycuje průběh výchovně-vzdělávací činnosti.

Systém kontroly plnění učebního plánu a osnov je účinný.

Průběh a výsledky vzdělávání na prvním stupni základní školy v předmětech český jazyk, matematika, prvouka, přírodověda, hudební výchova a pracovní činnosti

Výuka byla sledována v deseti vyučovacích hodinách uvedených předmětů. Vysoká úroveň profesní přípravy a zkušenosti učitelů, kteří vyučují na prvním stupni, se příznivě odrazila zejména v oblasti metodické, t.j. v kvalitě komunikace mezi učiteli a žáky a celkové efektivitě vzdělávací a výchovné práce, která byla v šesti případech vynikající, ve třech velmi dobrá a v jednom případě průměrná.

Všechna probíraná témata byla vhodně vybrána v návaznosti na učební plán a učební osnovy, věk žáků a jejich předcházející znalosti, dovednosti a návyky.

Vyučovací hodiny byly mimořádně kvalitně připravené, zvolené metody a formy práce vyhovovaly především potřebám a schopnostem žáků. Příkladné bylo pracovní zapálení žáků, jejich aktivita a zájem o dané předměty. Zvláštností sledované výuky bylo, že žáci se chovali velmi otevřeně, spokojeně a mimořádně slušně. Jejich klidný způsob vyjadřování byl všestranně podporován velmi kvalitní motivací učitelů. Ve vyučování bylo využito hodně tvůrčí činnosti, samostatná práce se účelně střídala se skupinovou prací. Frontální výuka se téměř nevyskytovala. Žáci rozvíjeli poznatky, vědomosti, dovednosti, fixovali si stávající a nové kompetence. *V českém jazyce* se žáci učili plynulému čtení s porozuměním, v mluvnici se učili správně používat a významově chápat vyjmenovaná slova a slova příbuzná, *v matematice* probírali učivo z algebry a geometrie, *v prvouce* se zabývali znaky života člověka, *v přírodovědě* se učili efektivním způsobem pracovat s buzolou a orientovat se podle světových stran, *v hudební výchově* se na vysoké úrovni zapojili do všech činností – vokální, instrumentální i poslechové, *v pracovních činnostech* se učili řízkovat rostliny, které později zasadili do květníků.

Učitelé měli u žáků přirozený respekt. Interakce nesla po celou dobu výuky známky přátelství, klidu, pohody a partnerství mezi učiteli a žáky.

Průběh a výsledky vzdělávání v uvedených předmětech na 1. stupni měly celkově velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na 2. stupni základní školy v českém jazyce, anglickém jazyce, dějepisu, rodinné výchově a hudební výchově

Hospitace proběhly v deseti vyučovacích hodinách ve všech třídách druhého stupně. Kvalita výuky byla v pěti hodinách vynikající, ve třech velmi dobrá a ve dvou průměrná.

Průběžná i vstupní motivace byla vhodně využita. Vyučující respektovali individuální tempo žáků, ochotně pomáhali všem, kteří pomoc potřebovali. Využity byly mezipředmětové vztahy, životní zkušenosti žáků i učitelů, regionální prvky i příklady z praxe. Úspěchy žáků byly oceňovány pochvalou nebo vhodně použitou klasifikací. Zvláště v hodinách *jazyka českého, hudební výchovy a rodinné výchovy* byli žáci vedeni k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení. Učitelé plně respektovali osobnost žáka. Ti se chovali přirozeně, nebáli se zapojit do diskuse nebo sdělit otevřeně (velmi slušně) vlastní názor, a to i v případě témat, jako je manželství či osobní hygiena.

Vyučovací metody byly pestré, účelně se střídaly podle potřeby. Netradiční výuka v *rodinné výchově*, či velmi citlivě pojatá hodina *hudební výchovy*, vybízela žáky k mimořádné aktivitě a zájmu o předměty. Frontální výuka a zdlouhavé činnosti byly zaznamenány v *anglickém jazyce*, což vedlo k únavě žáků. Do výuky se zapojili pouze jedinci.

Předměty byly z hlediska psychohygieny do rozvrhu dobře zařazeny. Relaxační prvky byly vhodně využívány (kromě *anglického jazyka* a jedné hodiny *dějepis*) po celou dobu hospitovaných hodin. Třídy byly větrané a osvětlené.

Materiální podpora ve výuce byla velmi dobrá, učitelé účelně využívali v rámci možností řadu učebních pomůcek.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině společenskovědních předmětů měly celkově velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice, přírodopisu a v praktických činnostech

Hospitace proběhly v šesti hodinách *matematiky*, třech hodinách *přírodopisu* a ve dvou hodinách *praktických činností*, ve všech ročnících druhého stupně. Celková kvalita výuky byla v hospitovaných předmětech většinou na velmi dobré úrovni, ve dvou hodinách na úrovni výborné.

Vstupní motivace spočívala ve sdělení tématu (cíle hodiny). Nosným prvkem průběžné motivace (v *matematice*) byl převážně výpočet vzájemně podobných příkladů, s cílem mechanického zvládnutí učiva. Při hodnocení žáků byla odměna a trest v rovnováze. Bylo pozorováno sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků. V *přírodopisu* bylo velmi vhodně využito názornin a internetu. Výpočetní technika našla uplatnění v *praktických činnostech*.

Týdenní hodinové dotace sledovaných předmětů v předloženém rozvrhu (i při jeho realizaci) odpovídaly učebnímu plánu.

Vyučovací metody a formy práce ve sledovaných hodinách nebyly jen tradiční. Objevila se skupinová výuka, problémové vyučování s individuálním přístupem a vhodně zařazované relaxační prvky. Žáci byli ve všech hodinách vedeni k vyhledávání různých (alternativních) postupů řešení daného problému. Při výkladu nové látky byla návodnými otázkami zajištěna spolupráce žáků s vyučujícími. Žáci prokázali, že dovedou provádět základní početní výkony

s přirozenými, desetinnými čísly a zlomky, řešit jednoduché rovnice, pracovat s internetem, kalkulačkou a atlasem hub. Rezervy byly ve slovním projevu žáků.

Členění vyučovacích hodin bylo většinou promyšlené, bylo pamatováno na relaxaci a celkovou pestrost výuky. Chování žáků bylo mnohdy vzorné.

Výuka probíhala v kmenových, standardně zařízených třídách, průměrné estetické úrovně. Učitelé ke své práci využívali různých textů, učebnic, názornin, jednoduchých učebních pomůcek (většinou starších) a výpočetní techniku.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy výše uvedených předmětů měly celkově velmi dobrou úroveň.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Žáci na prvním a druhém stupni dokázali pracovat samostatně, účelně spolupracovat ve skupinách a uměli vyžívat svých zkušeností a návyků. Ke zjišťování výsledků vzdělávání využívá škola především písemných prací z matematiky a českého jazyka, pravopisných cvičení a jednoduchých testů, které jsou žákům zadávány podle věku, a to velmi uváženě. Hlubší analýzy výsledků výchovy a vzdělávání nejsou prováděny.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Soulad rozhodnutí o zařazení do sítě škol se zřizovací listinou

Údaje (název školy) ve *Zřizovací listině Základní školy Archlebov, okres Hodonín*, schválené zastupitelstvem Obce Archlebov dne 24. 10. 2002, nejsou v souladu s údaji v *Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 18 218/02-21*, vydané v Praze dne 15. 5. 2002.

Zřizovatel školy požádal Krajský úřad Jihomoravského kraje v Brně o změny v síti škol z důvodu změny právní normy základní školy a nových odloučených pracovišť školy.

Sledování a hodnocení průběhu vzdělávání cizinců na území ČR

Souběžně s orientační inspekcí byla realizována tematická inspekce „*Sledování a hodnocení průběhu vzdělávání cizinců na území ČR*“. Zjištění z této tematické inspekce, která probíhá i v jiných školách, budou souhrnně zveřejněna ve Zprávě ČŠI o školním roce 2002/2003.

Cizinci nebyli zjištěni.

Prevence sociálně patologických jevů a výchovné poradenství

Prevence sociálně-patologických jevů vychází z kvalitně zpracovaného minimálního preventivního programu a plánu výchovného poradenství, vytváří předpoklady pro uplatňování zdravého životního stylu a bezpečného sociálně psychologického klimatu školy. Žákům i rodičům jsou poskytovány poradenské služby a přímo se podílí ve spolupráci s vedením školy na řešení krizových situací. Výrazná podpora ředitele školy, provázanost aktivit a spolupráce metodika prevence, výchovného poradce, třídních učitelů a ostatních pracovníků vytváří velmi dobré podmínky pro realizaci plánovaných aktivit a naplňování cílů v této oblasti. Jak vyplývá z dokumentace školy, výchovné působení na žáky je systematické a motivující.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina Základní školy Archlebov, okres Hodonín, vydaná obcí Archlebov dne 24. 10. 2002.
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č. j. 18 218/02-21, vydané v Praze dne 15. 5. 2002, s účinností od 19. 2. 2002.
3. Rozhodnutí č. j. 13952/02-22 ze dne 28. 2. 2002 o udělení výjimky z počtu žáků na dobu jednoho roku na školní rok 2002/2003.
4. Plán činnosti na školní rok 2002/2003.
5. Vnitřní řád školy na školní rok 2002/2003.
6. Tematické plány učitelů ve sledovaných předmětech na školní rok 2002/2003.
7. Rozvrh hodin a přestávek platný v průběhu inspekční činnosti.
8. Zápisy z pedagogických rad ve školním roce 2001/2002 a 2002/2003.
9. Učební plány a osnovy vzdělávacího programu Základní škola, č. j. 16 847/96-2.
10. Přidělení tříd a předmětů ve školním roce 2002/2003.
11. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001/2002.
12. Přehled dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ve školním roce 2002/2003.
13. Plán personálního rozvoje pedagogických pracovníků ZŠ Archlebov.
14. Dotazník pro ředitele před inspekcí.
15. Podkladová inspekční dokumentace ZŠ.
16. Prevence sociálně patologických jevů pro školní rok 2002/2003.
17. Plán výchovného poradce na školní rok 2002/2003 a jeho příloha.
18. Klasifikační řád Základní školy Archlebov s účinností od 1. 9. 2002.
19. Žákovské knížky žáků z hospitovaných tříd, sešity žáků.
20. Třídní výkazy a katalogové listy tříd prvního a druhého stupně základní školy pro školní rok 2002/2003.
21. Personální dokumentace všech učitelů, kteří vyučují na Základní škole Archlebov ve školním roce 2002/2003.

ZÁVĚR

Personální podmínky ve škole jsou velmi dobré. Zájem a nadšení většiny učitelů o výchovně vzdělávací práci je zjevný. K prospěchu vzdělávání a výchovy žáků školy přispívá vhodná volba výchovné poradkyně.

Materiální podmínky a vybavení pomůckami bylo celkově na průměrné úrovni, i když hospitované hodiny byly vzhledem k aktivitě učitelů zabezpečeny velmi dobře.

Po celou dobu inspekce byla sledována v posuzovaných složkách vzdělávání a výchovy velmi dobrá až vynikající práce téměř všech pedagogických pracovníků. Učitelé chovají k žákům velmi pěkný vztah, respektují jejich osobnost, uznávají jejich práva. Velká péče je věnována žákům se specifickými poruchami učení. Příkladné bylo v mnoha předmětech sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků. Ti se nebáli sdělit vlastní názor, diskutovat a otevřeně komunikovat s učitelem a spolužákem.

Se změnou právní formy základní školy není prozatím sjednocen chod školy a nových součástí (mateřských škol), jejich organizace a s tím související administrativa.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Ladislava Hodonská	Ladislava Hodonská v. r.
Členové týmu	RNDr. Vladislav Milink	Vladislav Milink v. r.
	PaedDr. Petr Zábanský	Petr Zábanský v. r.

V Břeclavi dne 4. února 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 12. února 2003

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
RNDr. Libor Šnejdar, ředitel školy	Libor Šnejdar v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: KÚ Jihomoravského kraje, Brno, RNDr. Miloš Šifalda, odbor školství	03. 03. 2003	014/2003
Zřizovatel: Obec Archlebov, 696 33 Archlebov 2	03. 03. 2003	014/2003
Městský úřad Kyjov, odbor školství, Masarykovo nám. 30	03. 03. 2003	014/2003

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.